

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Sažetak

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira sastali su se 7. travnja u Bruxellesu. Ovo je bio posljednji sastanak političkih direktora i predstavnika vlasti BiH prije nego što NATO još jednom razmotri napredak BiH ka priključivanju u Partnerstvo za mir i prije nego što Europska unija bude mogla dati preporuku o tome mogu li početi pregovori o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Oboje je od ključne važnosti za budućnost BiH.

Upravni odbor je pohvalio bh. tijela vlasti, predvođene Vijećem ministara, za napredak koji su do sada postigli u ispunjavanju uvjeta Studije izvedivosti Europske komisije. Bosna i Hercegovina sada je nadomak procesa integracija u europske strukture. Međutim, Upravni odbor je naglasio da je žurno potrebno postići značajan napredak u svim prioritetnim pitanjima koja su navedena u Studiji izvedivosti Europske komisije. Upravni odbor je posebno istakao da BiH ne može dobiti zeleno svjetlo za sljedeći značajan korak u procesu stabilizacije i pridruživanja sve dok bh. vlasti ne usuglase model reforme policije sukladno trima kriterijima koje je utvrdila Europska komisija. Upravni odbor je naglasio da svaki dogovoreni model mora raskinuti vezu između politike i policije i biti organiziran na temelju operativne učinkovitosti. Upravni odbor je također jasno stavio do znanja da takav model ni u kom slučaju neće biti prijetnja postojanju entiteta, što je zajamčeno Daytonsko – Pariškim sporazumom. Upravni odbor pozdravio je izraženu spremnost izaslanstva BiH da se aktivno angažira u pregovorima kako bi dogovorili model za reformu policije koji će ispoštovati tri načela koje je utvrdila Europska komisija.

Upravni odbor je pohvalio bh. tijela vlasti, posebno vlasti Republike Srpske, zbog nedavnog izručenja Hagu osoba protiv kojih je Međunarodni kazneni sud podigao optužnice. Ovim je konačno prekinut trend uporne nesuradnje sa Sudom u Hagu. Međutim, Upravni odbor je još jednom ponovio da se ovaj napredak mora održati, te da u konačnici mora dovesti do potpune suradnje sa Sudom u Hagu, što uključuje neodložno izvođenje Karadžića i Mladića pred lice pravde u Hagu. Kako se približava deseta obljetnica događanja u Srebrenici, taj uvjet postaje sve više žuran. Put ka Europskoj uniji i NATO-u, od čega ovisi budućnost BiH, prolazi kroz Hag.

Bh. izaslanstvo se obvezalo da će ubrzati tempo reforme, a posebno da će održati i nastaviti trend napretka koji je ostvaren u pogledu demonstriranja pune suradnje s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju.

Upravni odbor je naglasio da je širi program reforme, uključujući jačanje državnih institucija, uspostavu radiotelevizijskoga servisa na temelju europskih standarda i rješavanje fiskalne održivosti BiH, bitan preduvjet za priključenje BiH euroatlantskim strukturama i, što je jednako značajno, potreban ako želimo otvaranje novih radnih mjesta i unaprjeđenje životnog standarda u BiH.

Upravni odbor je također izrazio svoju punu potporu radu Povjerenstva za reformu obrane, uključujući njezine prijedloge za ubrzanje profesionalizacije oružanih snaga. Upravni odbor je posebno pozvao vlasti RS da u potpunosti sudjeluju u Povjerenstvu za reformu obrane. Upravni odbor je podcrtao da se reforma obrane mora izvršiti po planu i da nema mjesta pogreškama u ovome području ako BiH želi ispuniti svoja očekivanja o prijemu u Partnerstvo za mir.

Upravni odbor je još jednom naglasio da je ukidanje entitetskih ministarstava obrane do kraja 2005. godine uvjet koji je utvrđen Odlukom Visokog predstavnika od 16. prosinca, kako bi bio riješen problem sustavnih slabosti u sigurnosnim strukturama Bosne i Hercegovine koje su NATO, glavna tužiteljica Haškoga suda i Upravni odbor prepoznali i naglasili u svome komunikeu u prosincu 2004. godine.

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira sastali su se 7. travnja u Bruxellesu, pod predsjedanjem Visokog predstavnika Paddyja Ashdowna.

Predsjedatelj Vijeća ministara BiH Adnan Terzić, ministar obrane Nikola Radovanović, zamjenica ministra vanjskih poslova Lidija Topić, predsjednik Republike Srpske Dragan Čavić i ministar unutarnjih poslova Republike Srpske

Darko Matijašević su također sudjelovali i tom prilikom su informirali političke direktore o napretku koji je postignut u ključnim reformama koje su od suštinske važnosti za integraciju u europske i euroatlantske strukture.

Suradnja s Međunarodnim kaznenim sudom u Hagu

Upravni odbor je pozdravio izručenje sedam haških optuženika koje su izručili vlasti Republike Srpske, i do kojeg je došlo nakon zadnjeg sastanka Vijeća za provedbu mira, kao znak da Republika Srpska napušta praksu sustavne opstrukcije suradnje sa Sudom. Pohvalivši sve one koji su sudjelovali u ovome procesu, Vijeće za provedbu mira je podcrtalo činjenicu da se ovaj nedavni napredak sada mora održati i nastaviti. Nema mjesta za bilo kakvo smanjenje napora vlasti u Republici Srpskoj i Upravni odbor će i dalje pažljivo pratiti ovo pitanje. Ono što je urađeno proteklih tjedana je samo početak procesa koji se mora završiti ako BiH želi odlučno krenuti putem ka euroatlantskim integracijama. Stoga Upravni odbor poziva tijela vlasti, posebno tijela vlasti u Republici Srpskoj, da energično nastave ovaj proces sve dok se Hagu ne izruče sve preostale optužene osobe, uključujući Ratka Mladića i Radovana Karadžića. Ovaj proces neće biti završen sve dok svi optuženi ne budu u pritvoru.

Upravni odbor je također konstatirao napredak koji je postigla skupina za monitoring Međunarodnog kaznenog suda, kojom su zajednički predsjedali premijer Terzić i Visoki predstavnik. Još uvijek se trebaju poduzeti ozbiljne mjere kako bi se provela odluka o zamrzavanju imovine osoba optuženih za ratne zločine i njihovih pomagačkih mreža, koju je Europska unija usvojila u listopadu 2004. godine, a s kojom se Bosna i Hercegovina suglasila. Upravni odbor će ovo kao i rad skupine za monitoring razmotriti općenito na svom sljedećem sastanku u lipnju.

Preustroj policije

Upravni odbor ponovno je naglasio da tri načela, koja je definirao povjerenik Rehn u pismu od 21. veljače, moraju biti ispoštivana kako bi reforma policije bila uspješna, te kako bi BiH dobila učinkovitu, jedinstvenu strukturu policije sukladno najboljoj europskoj praksi. Ta tri načela su:

- Nema političkog uplitanja u operativni rad policije,
- Sve nadležnosti za zakone i pitanja proračuna koja se tiču policije moraju biti utvrđene na državnoj razini,
- Funkcionalna lokalna policijska područja moraju biti utvrđena na temelju tehničkih kriterija relevantnih za rad policije, gdje bi operativno zapovjedništvo ostalo na lokalnoj razini.

Upravni odbor pozvao je sve strane u BiH da postignu političku suglasnost o budućem ustroju policije, sukladno načelima koje je utvrdila Europska komisija. To treba biti ostvareno u sljedećim tjednima, prije sastanka Konzultativne radne skupine s Europskom komisijom krajem svibnja i prije nego što Povjerenstvo uputi Vijeću ocjenu o mogućem počinjanju pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Upravni odbor je naglasio da je cilj preustroja policije da se građanima BiH omogući učinkovita i djelotvorna policija, koja će se uspješno boriti protiv kriminala. Ne radi se o nekom skrivenom pokušaju da se ukinu entiteti. Postojanje entiteta zajamčeno je Daytonskim sporazumom i apsolutno nije upitno.

Reforma obrane

Odluka da se ubrza tempo reforme odbrane donesena je nakon brojnih poziva Međunarodnog kaznenog suda u Hagu, NATO-a, Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira, te međunarodne zajednice u cjelini, da se uklone sustavne slabosti u sigurnosnim strukturama, te nakon što je postalo jasno da i daljnje djelovanje entitetskih ministarstava obrane slabi nastojanja BiH u pravcu uspostave učinkovita zapovjedništva i kontrole na državnoj razini, sukladno Ustavu BiH.

Premijer Terzić, ministar obrane Radovanović i supredsjedatelj Povjerenstva za reformu obrane Raffi Gregorian informirali su Upravni odbor o trenutnom statusu programa reformi. Upravni odbor je pozdravio nedavna imenovanja u područja obrane u BiH, čime je ispunjen ključni uvjet za članstvo BiH u Partnerstvu za mir. Upravni odbor izrazio je punu potporu radu Povjerenstva za reformu obrane i pozvao predstavnike vlasti BiH na svim razinama da održe postignuti tempo reforme, kako bi ciljevi koje je zacrtalo Povjerenstvo za reformu obrane bili ispunjeni prema predviđenom planu, do konca 2005. godine, posebno rok za donošenje zakona – 1. srpanj 2005. godine.

Upravni odbor je pozdravio izjavu Predsjedništva BiH danu 23. veljače u kojoj je još jednom potvrđena namjera BiH da se pridruži NATO-u kako je to predviđeno člankom 80. Zakona o obrani BiH. Upravni odbor je izrazio svoju punu potporu nacrtu prijedloga Povjerenstva za reformu obrane o načinu prijenosa nadležnosti entitetskih ministarstava

obrane na razinu BiH, kao i nacrtima prijedloga za profesionalizaciju oružanih snaga. Upravni odbor je pozvao Vladu Republike Srpske, predvođenu SDS-om, da u potpunosti sudjeluje u ovom procesu, te je izrazio svoju zabrinutost zaključkom Narodne skupštine Republike Srpske od 18. ožujka kojim se dovodi u pitanje opredjeljenje Vlade Republike Srpske za reformu obrane. U tom pogledu, Upravni odbor je pozdravio izjavu predsjednika Čavića kojom je pojasnio da tijela vlasti Republike Srpske podupiru članstvo BiH u NATO-u i da će u potpunosti sudjelovati u radu Povjerenstva za reformu obrane.

Ekonomska pitanja

Prvi zamjenik Visokog predstavnika Larry Butler je informirao Upravni odbor o ozbiljnom financijskom izazovu s kojim će se BiH suočiti tijekom sljedeće godine, zbog velikog deficita robne razmjene, preskupe strukture vlasti, visokih troškova novih institucija na državnoj razini i velikih neisplaćenih potraživanja na osnovi ratne štete koji još uvijek nisu u potpunosti riješeni.

Upravni odbor je izrazio svoju potporu radnoj skupini za fiskalnu održivost, koju su u veljači uspostavila tri ministra financija kako bi utvrdila skupa dupliciranja u radu raznih slojeva vlasti, te sugerirala načine na koje se usluge mogu poboljšati uz istovremeno smanjenje sveukupnih troškova vlasti. Upravni odbor ovu radnu skupinu vidi kao ključnu strukturu koja će okupiti domaće i međunarodne aktere na jednom mjestu koje će im omogućiti da analiziraju i riješe ovaj problem, te poziva sva relevantna međunarodna tijela, posebno međunarodne financijske institucije, da surađuju u okviru ovog tijela s ciljem rješavanja ovog ozbiljnog problema.

Upravni odbor je pozdravio napredak postignut u području ekonomskog restrukturiranja, konstatirajući da Uprava za neizravno oporezivanje sada u proračun institucija BiH uplaćuje prihod od gotovo 1 milijun KM dnevno. Ova preliminarna cifra se kreće između pet i šest postotaka više u odnosu na iznos za slične neizravne prihode prije godinu dana.

Državne institucije

Viši zamjenik Visokog predstavnika Werner Wnendt je informirao Upravni odbor o napretku koji je postignut glede Plana jačanja državne vlade, čiji je cilj izgradnja državnog institucionalnog kapaciteta potrebnog za odvijanje procesa stabilizacije i pridruživanja Europske unije. Vijeće za provedbu mira je pozdravilo napredak u svezi sa zakonskom regulativom o državnoj službi i kadrovskom popunom Vijeća ministara, ali je konstatiralo da bh. tijela vlasti još uvijek trebaju dodatno povećati broj kvalificiranog osoblja u Vijeću ministara. Osim toga, osnivanje Povjerenstva za državnu imovinu BiH kasni zbog toga što Republika Srpska nije imenovala sve svoje predstavnike u Povjerenstvo. Upravni odbor je pozvao tijela vlasti Republike Srpske da odmah isprave ovu situaciju.

Javno emitiranje

Upravni odbor je izrazio zabrinutost da je donošenje bh. zakona o sustavu javnoga emitiranja dovedeno u pitanje, uglavnom zbog popravaka koje je predložio HDZ. Kašnjenje u donošenju ovog zakona, koji predstavlja jedan od 16 uvjeta iz Studije izvedivosti, će imati negativan utjecaj na šanse BiH za otpočinjanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, kao i na planiranu pomoć Europske komisije za javni radiotelevizijski servis u BiH, te će ugroziti sadašnju reorganizaciju sustava. Upravni odbor je ponovio da Dayton jasno kaže da javni radiotelevizijski sustav BiH ne može imati kanale na jednom jeziku, što bi samo cementiralo etničku podjelu i izložilo javno radiotelevizijsko emitiranje štetnom političkom uplitanju. Upravni odbor je pozvao strane u BiH da poštuju Dayton i uvjete iz Studije izvedivosti, te neodložno donesu zakon koji uvažava multikulturalni, profesionalni i politički neovisan karakter sustava javnog emitiranja.

Mostar

Upravni odbor je sa zadovoljstvom konstatirao napredak koji je postignut u provedbi Statuta grada Mostara. U svjetlu događanja, Upravni odbor je pozdravio odluku Visokog predstavnika da produži vremenski rok za rad Jedinice za provedbu do kraja rujna. Proces provedbe počinje davati opipljive pozitivne rezultate građanima u vidu poboljšane kvalitete življenja i ekonomskog okruženja koje više obećava. Međutim, nedavni politički problemi su usporili usvajanje proračuna Grada za 2005. godinu što bi moglo ugroziti neke već ostvarene dobiti za građane. Sukladno tome, Upravni odbor je pozvao sve aktere u Mostaru da riješe ovo pitanje i usvoje proračun bez daljnjeg kašnjenja. Upravni odbor također smatra da je došlo vrijeme da se donese zakonska regulativa za premještanje pet ministarstava Federacije BiH iz Sarajeva u Mostar.

Upravni odbor je izrazio svoju zahvalnost veleposlaniku Wnendtu za njegov doprinos u BiH tijekom skoro dvogodišnjeg mandata kao višeg zamjenika Visokog predstavnika, posebno u području reforme javne uprave, obrazovanja, reforme radiotelevizijskoga sustava, razvitka lokalne samouprave i civilnoga društva, te ponovnoga ujedinjenja grada Mostara.

Sljedeći sastanak političkih direktora Upravnog odbora će se održati 23./24. juna u Sarajevu.